

YOKO GERI

S. YOUNG

Poslije I svj. rata YMCA proširuje djelatnost i na područje Jugoslavije.

yodhpurs (engl.), konjički sport: jahače hlače koje služe za trening jahača i natjecanje pionira. Na njih se ne navlače čizme, već se ispod njih obuvaju duboke cipele (engl. jodhpur shoes).

yoga → joga

yoi (jap.; pripremi se!), karate: uzvik, sučeva naredba natjecateljima da se pripreme za početak ili za nastavak borbe.

yoko garbi (bask.), pelota: indirektna igra za po 3 igrača sa svake strane na igralištu place libre; igra se čisterom.

yoko geri (jap.), karate: vrlo snažan udarac nogom u stranu. Karateka najprije podigne nogu do visine prsa, a zatim naglo udari vanjskim rubom stopala u stranu, dok gornji dio tijela nastoji održati što uspravnijim. Najefikasniji y.g. usmjeren je ispod protivnikova pojasa; takav udarac zabranjen je u sp. natjecanju.

yoko tobi geri (jap.), karate: udarac vanjskim bridom stopala u stranu iz skoka.

yokootoshi (jap.; bacanje u stranu); džudo: bacanje koje neki stručnjaci ubrajaju među nožna, a neki među požrtvovna. Napadač nogom izbije nogu protivnika, baci se na tlo te rukama povuče svog protivnika tako da on padne na bok.

yokoshihogate (jap.; kontrola četiri kuta sa strane), džudo: zahvat držanja u kojem napadač leži na leđima uz bok svom protivniku, jednom ga rukom drži između nogu, a drugom oko vrata za ovrtnik; noge su mu ispružene. Od nekoliko varijanti ovog držanja najpoznatija je kuzure yokoshihogate.

yokosutemiwaza (jap.), džudo: grupa požrtvovnih bacanja u kojima se onaj koji izvodi bacanje, baca na tlo postrance, tako da padne na bok, dok njegov protivnik pada na leđa ili bok. U ta se bacanja ubrajaju ukiwaza, tani otoshi i dr.

yokoukemi (jap.; pad u stranu), džudo: vježba padanja na bok, kojom se uče padovi. Vježba se najprije iz čučnja, i to tako da se vježbač prevlači na bok i pri tome ispruženom rukom, pod kutom od oko 30°, s obzirom na tijelo, snažno udara po strunjači. Kasnije se vježba iz stojećeg stava, a konačno iz skoka, sve dok vježbač nije spreman pasti na tvrdo tlo bez straha od ozljede.

yokozuna (jap.; veliki šampion), sumo: najviši rang rvača u toj vrsti rvanja. Posljednjih 300 god. (do 1979) bilo je samo 60 y. Rvač toga ranga više ne može nazadovati kao ostali rvači; međutim, ako dva puta za redom ne uspije postići minimum pobjeda koje se na turniru očekuju od y., on se mora povući s natjecanja. Y. se u Japanu smatraju nac. herojima i ubrajaju se u najpopularnije sportaše u toj zemlji.

Yosemite, nacionalni park u Kaliforniji (SAD), osn. 1890; najatraktivnije penjačko područje u Sjever. Americi. Po neobično glatkim i visokim stijenama osobito su poznati El Capitan, Cathedral, Sentinel i Half Dome. Slov. penjači pod vodstvom J. Gradišera izveli su u El Capitanu (2306 m) 1973 tri teška uspona.

yoshi (jap.; nastavi!), džudo: naredba kojom sudac određuje nastavak borbe koju je prekinuo naredbom sonomama u parteru ili u stojećem stavu. Položaj natjecatelja mora biti jednak onom prije prekida borbe i tek tada sudac daje znak mjeriocu vremena da stavi ponovo u pogon svoj sat, a natjecateljima da nastave borbu.

Yoshinkan, jap. institut za proučavanje aikida i organizacija nastala iz tog instituta, te naziv škole koju je otvorio Gozo Shioda, kako bi aikido oslobodio mističnog i religioznog balasta. U novije vrijeme ta se organizacija proširila u mnoge zemlje svijeta.

Young, John (1930), amer. astronaut; postigao SR u disciplini postignuta visina leta (s astronautom M. Collinsom, 760 km); bio pet puta u svemiru. Prvi put sa V. Grissomom u svemirskom brodu »Gemini 3« (prvi orbitalni manevar ručnim upravljanjem), drugi put u »Gemini 10« (trokratni let izvan svemirskog broda), treći put u »Apollo 10« sa Th. Staffordom i E. Cernanom prilikom pokusnog leta oko Mjeseca i četvrti put u »Apollo 16« u okviru pete ekspedicije na Mjesec, pri čemu je upotrijebljen Mjesečev džip, a peti put u »Columbiji«, prilikom njenog prvog probnog leta u svemir (prvi let Space Shuttlea).

Young, Sheila (1950), reprezentativka u brzinskom klizanju i biciklizmu SAD. Prva u brzinskom klizanju na OI 1976 na 500 m, druga na 1500 m; prva na PS 1973, 1975 i 1976 u sprinterskom četverboju; prva na biciklističkom PS 1973 i 1976 u sprintu.

yudansha (jap.), džudo: nosilac majstorskog dan-stupnja.

yuko (jap.; efikasnost), džudo: akcija koja donosi natjecatelju bodovnu prednost. Sudac dosuđuje y. kad natjecatelj obori svoga protivnika na bok ili leđa, s tim da mu je ublažio pad na tlo jednom rukom; dosuđuje se također ako zahvat držanja traje najmanje 20 sek, ali manje od 25 sek. Sudac pri dosuđivanju zamahne rukom u stranu i prema dolje uz uzvik »yuko!«. Pobjeda u kojoj je y. najviše ocijenjena akcija donosi 5 b.

yuseigachi (jap.; pobjeda zbog nadmoćnosti), džudo: pobjeda donesena glasanjem sudaca ako do kraja borbe nijedan natjecatelj ne postigne ippon ili dva wazaarija; ako jedan natjecatelj postigne wazaari, to je wazaari yuseigachi; ako ima bar jedan yuko više od protivnika, to je yuko yuseigachi; ako ima bar jednu koku više od protivnika, to je koka yuseigachi; ako pak nijedan natjecatelj nije postigao ni jednu akciju, odn. ako je broj akcija jednak, suci glasaju na temelju aktivnosti natjecatelja i broja pokušaja.

YWCA (engl. Young Women's Christian Association), Savez kršćanskih omladinki, osn. 1855 u Londonu sa svrhom da putem sporta okuplja mlade kršćanke.

zabadaanje, rukomet: kretanje napadača neposredno u smjeru protivničke obrambene formacije s namjerom da privuče jednog ili više protivničkih igrača i uputi loptu suigraču koji se zbog toga trenutno oslobodio pa je i u povoljnijem položaju za završni dio napadačke akcije.

zabranjeno ispućavanje, hokej na ledu: prekršaj koji nastaje kad igrač jedne momčadi koja ima isti broj igrača ili je brojčano jača od protivničke momčadi uputi pločicu sa svoje polovine igrališta iza linije vrata protivni-

ke momčadi, a prvi je dotakne protivnički obrambeni igrač osim vratara. Igra se zaustavlja i pločice se ubacuju u igru na točki za početno ubacivanje. Ako je ispućavanje izvela momčad koja je brojčano slabija ne dosuđuje se Z.I.

Zacharias, Georg (1884–1953), njem. reprezentativac u plivanju, prvi službeni svj. rekorder u povijesti plivanja (5. VIII 1904 sa 8.30,6 min na 500 m prsno u Berlinu); prvi na OI 1904 na 440 yd prsno i treći na 100yd leđno.

Zadar, Košarkaški klub, osn. 1945 u sastavu FD Zadar; od 1950 djeluje kao samostalni klub. Muška ekipa osvojila je PJ 1965, 1967, 1973/74, 1974/75 i Kup Jugoslavije 1970.

Zadel, Milan (1930), dipl. pravnik; reprezentativac u kajakaštvu, višestruki prvak i zaslužni sportaš Jugoslavije, član Ljubljanskog broderskog društva. Na PS 1953 osvojio treće mjesto u slalomu.

zadnje polje → stražnje polje

zadnji branič → korektor obrane

zadržka → skok sa zadržkom

zadržavanje igre, nogomet: namjerno usporavanje igre kojim se služi ekipa u želji da očuva povoljan rezultat (npr. naglašeno sporo izvođenje sudačkih odluka, međusobno dodavanje lopte bez namjere kretanja u napad, vraćanje lopte vrataru i sl.).

Zagallo, Mario Jorge Lobo (1931), brazil. nogometni reprezentativac sa 43 nastupa i trener; sudjelovao na PS 1958 i 1962 (oba puta 1. mjesto). God. 1970 vodio reprezentaciju Brazila na PS (1. mjesto).

zagib, gibanje vježbača u kojemu se težina tijela prenosi na zanoženu nogu pri čemu se ona pogrči, a predložena noga opruži.

Zagorac, Slavko (1909), učitelj; nogometni reprezentativac sa 8 nastupa i trener. Bio